

**European Network of Ombudspersons for Children
(Xarxa Europea de Defensors de la Infància)**

Declaració institucional sobre “*El reforç de les institucions independents de defensa dels drets dels infants i el reconeixement del seu paper singular*”

*Adoptada per la 27a Assemblea General de l'ENOC, el 21 de setembre de 2023, a Brussel·les, Bèlgica

PREÀMBUL

Aquesta declaració de la Xarxa Europea de Defensors de la Infància (ENOC) de l'any 2023 neix de la necessitat de posar en relleu els principis bàsics¹ de les institucions independents de defensa dels drets dels infants (ICRI, per les sigles en anglès d'*independent children's rights institutions*). Aquests principis bàsics són, entre d'altres, la independència, l'autonomia, els poders i recursos adequats, l'accessibilitat, la visibilitat i la participació. Independentment de la forma o l'estructura que adoptin aquestes institucions,² aquesta declaració pretén posar de manifest el paper únic de les ICRI com a institucions especialitzades que tenen el mandat de protegir i promoure els drets de tots els infants i joves.

Els darrers anys, cada vegada hi ha més ICRI a Europa que s'han vist sotmeses a una pressió considerable i s'han enfrontat a reptes que amenaçaven de comprometre el seu mandat i la seva missió. Tot i que l'ENOC ha proporcionat orientació i assistència als seus (44) membres durant els seus vint-i-sis anys d'existència, la responsabilitat de donar suport i d'enfortir les ICRI, les principals institucions de salvaguarda del compliment dels drets dels infants, recau en els estats i en les autoritats internacionals.

Els infants són titulars autònoms de drets, uns drets que els estats tenen el deure de respectar, protegir i complir en virtut de la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de l'infant (CDI). Independentment de la seva condició específica, abans que res són infants, i com a tals han de ser protegits en tots els aspectes de la vida. És imprescindible reconèixer que es troben en un estat de desenvolupament constant i que són més susceptibles de patir vulneracions de drets que afecten tant la seva condició actual com les seves perspectives a llarg termini. En conseqüència, l'interès superior dels infants ha de ser la preocupació principal i rectora de totes les lleis, polítiques i decisions que els afecten (art. 3 CDI). Els infants depenen dels adults per al seu benestar i per al compliment dels seus drets. Les seves opinions sovint no s'escolten i tenen menys capacitat de defensar els seus drets. A més, les opinions i els interessos dels infants poden diferir dels de les persones que en tenen cura, i això els pot fer encara més vulnerables.

¹ Principis de París, Principis de Venècia, Observació general núm. 2 del Comitè dels Drets de l'Infant de les Nacions Unides i altres instruments internacionals rellevants.

² Defensoria dels drets de l'infant, comissionat per a la infància, departament o àrea de drets de l'infant o defensoria adjunta dels drets de l'infant dins d'una institució nacional de drets humans (INDH) més àmplia o dins d'una defensoria de mandat general, etc.

European Network of Ombudspersons for Children

A la majoria de països, els infants tenen moltes dificultats per accedir a mecanismes de queixa efectius, i això fa que encara els costi més accedir a recursos adaptats a les seves necessitats i a una compensació ràpida quan es vulneren els seus drets. Els infants són els principals usuaris d'alguns serveis públics (educació, serveis socials, etc.), però el fet de tenir un poder polític limitat els pot excloure dels processos públics de presa de decisions.

L'ENOC reconeix aquesta contradicció i la condició específica dels infants, i destaca el paper vital de les ICRI per protegir, promoure i supervisar els seus drets. Així mateix, s'esforça per garantir que els estats, inclosos els governs, compleixin les obligacions que els imposa la CDI.

Les ICRI han de ser accessibles per a tots els infants i han d'informar i sensibilitzar de manera proactiva els infants i els joves sobre els seus drets. Han de procurar que tots els infants (o grups d'infants) puguin expressar els seus punts de vista, i que les seves opinions es tinguin en compte i que s'actui en conseqüència. La independència de les ICRI és un aspecte fonamental que garanteix que prioritzin l'enfocament basat en els drets dels infants i en el seu interès superior. Les ICRI han de ser independents dels governs i han de poder decidir tots els aspectes de la seva feina, incloses l'assignació de recursos i les estratègies polítiques i d'actuació, entre d'altres. La visibilitat, l'accessibilitat i la dotació adequada de recursos són elements essencials que garanteixen l'eficàcia de les ICRI i la seva capacitat d'arribar als infants i a les persones que defensen el seus interessos. Si es reforcen, les ICRI poden defensar amb eficàcia els drets dels infants, i d'aquesta manera és més probable que els seus interessos siguin reconeguts i se'ls doni prioritat. La col·laboració amb els infants és un element bàsic del funcionament de les ICRI i forma part del seu mandat de promoure la participació significativa dels infants.

Aquesta declaració institucional es basa en l'estudi *Independent Children's Rights Institutions: current strategies, approaches and challenges in protecting and promoting Children's Rights* ("Institucions independents de defensa dels drets dels infants: estratègies, enfocaments i reptes actuals per protegir i promoure els drets dels infants") i en les consultes amb els membres de l'ENOC. També s'ha alimentat de les recomanacions consensuades per la Xarxa Europea de Joves Assessors (European Network of Young Advisors, ENYA). El document demana que els estats i els actors internacionals reconeixin i protegeixin les ICRI, i destaca el compromís compartit dels membres de l'ENOC de col·laborar en la protecció i la promoció dels drets i el benestar dels infants, independentment dels seus contextos diversos.

Subratllant que els estats tenen el deure d'adoptar totes les mesures necessàries per aplicar la Convenció sobre els drets de l'infant, també mitjançant la creació d'institucions independents de defensa dels drets dels infants (ICRI) eficaces;

Subratllant que els estats han de garantir l'accés dels infants i les persones que en tenen cura a una ICRI;

Reconeixent que les ICRI, amb estructures i formes diverses, tenen un paper fonamental en l'aplicació a escala nacional o regional de la Convenció sobre els drets de l'infant, i que tenen una sèrie de competències per protegir i promoure els drets dels infants i per exigir

European Network of Ombudspersons for Children

responsabilitats a les autoritats;

Afirmant que l'ENOC és un referent per a les ICRI, i que es compromet a defensar institucions independents, accessibles, visibles, compromeses i dotades dels recursos adequats;

Donant suport al compliment de totes les disposicions recollides en la CDI i, especialment, dels drets i principis generals següents: el dret a la no discriminació (article 2), el dret a l'interès superior de l'infant (article 3), el dret a la vida, la supervivència i el desenvolupament (article 6) i el dret dels infants a ser escoltats i que es tinguin en compte les seves opinions (article 12),

Nosaltres, els membres de l'ENOC, instem les organitzacions internacionals i europees, els estats i les autoritats nacionals i regionals a complir amb les seves obligacions implementant les recomanacions següents.

L'ENOC demana a la Unió Europea, al Consell d'Europa, al Comitè dels Drets de l'Infant de les Nacions Unides i a altres institucions europees i internacionals pertinents:

- Que promoguin la creació d'institucions independents de defensa dels drets dels infants i que s'assegurin que compleixen les normes mínimes establertes en els Principis de París, els Principis de Venècia i l'Observació general núm. 2 del Comitè dels Drets de l'Infant;
- Que supervisin que als països on hi hagi establertes ICRI, i especialment quan formen part d'una institució nacional de drets humans (INDH) més àmplia o d'una defensoria de mandat general, les autoritats estatals garanteixen els recursos adequats específics per als infants a fi d'augmentar la visibilitat de l'ICRI i la seva capacitat per dur a terme el seu mandat de manera efectiva;
- Que avaluin periòdicament si els estats proporcionen a les ICRI la base legislativa i les competències necessàries, a més de recursos tècnics, financers, humans i d'altra índole, perquè puguin fer efectiu el seu mandat;
- Que adrecin recomanacions específiques als estats sobre el paper clau que tenen les ICRI a l'hora de supervisar de manera independent l'aplicació de les normes sobre els drets dels infants, i sobre la necessitat de reforçar el seu paper i la seva eficàcia i els mitjans que tenen per fer-ho;
- Que desenvolupin un mecanisme de supervisió específic dels drets dels infants en el marc de l'estratègia de la UE sobre els drets de l'infant;
- Que, quan supervisin els tractats de drets humans i els tractats de drets de l'infant, facin recomanacions específiques i detallades de manera sistemàtica per reforçar el mandat de les ICRI, especialment quan formin part d'una INDH més àmplia o d'una defensoria de mandat general, i que garanteixin que es fa un seguiment de les recomanacions durant les revisions periòdiques posteriors;
- Que participin activament amb les ICRI en el procés de supervisió dels òrgans creats en virtut dels tractats de drets humans i de drets de l'infant, prestant una atenció especial al paper i a la importància d'aquestes institucions i donant-los

ENOC Secretariat

Council of Europe "Agora" building

Office B5 07

67075 Strasbourg Cedex

Web www.enoc.eu

Tel +33 3 90 21 54 88

e-mail secretariat@enoc.eu

visibilitat, pes i espai, fins i tot mitjançant una quota d'intervenció específica durant aquest procés de supervisió.

L'ENOC demana als estats, a les autoritats nacionals i regionals i a totes les altres autoritats pertinents:

- Que incloguin en la legislació nacional o regional una ICRI amb les competències i els recursos adequats per protegir i promoure de manera eficaç els drets de tots els infants establerts en la CDI;
- Que dotin de recursos, desenvolupin i promoguin la independència i el prestigi de les ICRI existents o dels departaments o àrees de drets dels infants d'una INDH més àmplia o d'una defensoria de mandat general, garantint-los l'autonomia en matèria pressupostària, de personal, de comunicació i d'estratègia;
- Que garanteixin els recursos adequats a les ICRI perquè compleixin el seu mandat de manera eficaç, especialment quan la institució formi part d'una INDH més àmplia o d'una defensoria de mandat general;
- Que garanteixin que el procés per designar la persona titular de l'ICRI sigui transparent, independent, sòlid i impliqui la participació d'infants, i que es tinguin en compte els coneixements i l'experiència en matèria de drets dels infants i el lideratge que calen per al càrrec;
- Que busquin i donin resposta de manera proactiva als consells, les recomanacions i les orientacions de l'ICRI sobre qüestions legislatives, administratives i d'altra índole que afectin els infants i els seus drets;
- Que, en consonància amb l'Observació general núm. 2 del Comitè dels Drets de l'Infant, protegeixin l'ICRI, o, si escau, el departament o àrea o la defensoria adjunta dels drets de l'infant que formi part d'una INDH més àmplia o d'una defensoria de mandat general, de qualsevol reducció de competències, atribucions i recursos i en garanteixin únicament l'augment;
- Que adoptin un enfocament basat en els drets quan prenguin decisions públiques, quan elaborin i implementin lleis, polítiques, decisions pressupostàries, programes i serveis que afectin els infants, en consonància amb la Declaració institucional de l'ENOC sobre l'avaluació d'impacte sobre els drets dels infants (2020);³
- Que garanteixin que l'educació en drets humans i drets de l'infant s'inclogui als currículums escolars de tots els nivells, i que es faciliti informació sobre com es pot demanar una compensació efectiva quan s'han produït vulneracions de drets, fins i tot davant de les ICRI.

Nosaltres, les defensories i els comissionats per a la infància, ens comprometem a:

- Defensar sempre la perspectiva dels infants, actuar sense discriminació en el seu interès i fer que puguin gaudir dels seus drets, com estableix la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de l'infant;

- Adoptar mesures per exercir totes les competències del nostre mandat, inclosa la vigilància, la protecció i la promoció dels drets de tots els infants, en la mesura que sigui possible;
- Actuar de manera independent, d'acord amb els Principis de París, els Principis de Venècia i l'Observació general núm. 2 del Comitè dels Drets de l'Infant, per protegir i promoure els drets dels infants a escala regional o nacional;
- Promoure disposicions legals que garanteixin l'existència de departaments o àrees de drets dels infants o de defensories adjuntes d'infància que formin part d'una INDH més àmplia o d'una defensoria de mandat general. I que aquests departaments o institucions tinguin les competències, l'espai i l'autonomia per ser visibles i actius mitjançant intervencions públiques;
- Adoptar mesures proactives, estratègiques i creatives per complir tots els aspectes del nostre mandat, inclosa, si escau, la creació de mecanismes de queixa efectius i adaptats als infants per oferir una reparació per les violacions dels seus drets;
- Donar una resposta, suport i solucions sense demora, tenint en compte que els infants tenen una percepció diferent del pas del temps,⁴ i adaptar els nostres procediments o processos a les seves necessitats evolutives;
- Proporcionar o garantir un enfocament de les queixes rigorós, just, centrat en l'infant i basat en els drets, i informar periòdicament les persones que prenen decisions dels resultats de les queixes i les recomanacions que s'emetin;
- Oferir o procurar que s'ofereixi formació i desenvolupament als professionals, voluntaris i persones que treballen amb i per als infants, amb l'objectiu d'integrar els drets dels infants en la seva tasca i salvaguardar-los;
- Conscienciar els infants sobre els seus drets d'una manera adequada a la seva edat, especialment els infants de col·lectius o amb circumstàncies vulnerables, i conscienciar també les persones que en tenen cura i qualsevol altra persona adulta que treballi amb ells o per a ells;
- Augmentar la visibilitat i l'accessibilitat de les ICRI entre els infants, especialment els que pertanyen a col·lectius o tenen circumstàncies vulnerables, i també entre les persones que en tenen cura, els professionals i les organitzacions de la societat civil que treballen amb ells o per a ells;
- Acostar-se als infants i joves amb regularitat, reunir-s'hi i relacionar-s'hi de manera significativa en tots els àmbits i en totes les àrees geogràfiques possibles, com ara entorns educatius, residencials i tancats, centres comunitaris i altres;
- Dissenyar les ICRI d'acord amb la seva finalitat, amb espais físics i digitals adequats a l'edat i segurs per als infants;
- Implicar sistemàticament els infants en la tasca de la institució de diverses maneres, fins i tot a través de mecanismes participatius com ara enquestes, grups de debat, entrevistes, panells consultius infantils, etc., de manera que es tinguin plenament en

---

⁴ Comitè dels Drets de l'Infant, Observació general núm. 14 (2013), paràgraf 93: Els infants i els adults no tenen la mateixa percepció del pas del temps. Els processos de presa de decisions que es demoren o triguen molt de temps tenen efectes particularment adversos en l'evolució dels infants. Per tant, cal donar prioritat als procediments o processos que estan particularment afectats pels infants o que els afecten i ultimant-los en el menor temps possible.

compte les seves experiències i punts de vista. Això inclou la seva participació en el desenvolupament, l'avaluació i la implementació de la tasca futura de la institució;

- Desenvolupar, si escau, procediments d'autoavaluació o d'avaluació independent de l'impacte i l'abast de les competències i recursos de la institució, de manera que se'n pugui aprofitar plenament tot el potencial;
- Promoure les avaluacions d'impacte sobre els drets de l'infant en l'elaboració i l'aplicació de lleis, polítiques, decisions pressupostàries, programes i serveis que afecten els infants;⁵
- Garantir que les ICRI siguin una referència com a centre de coneixement qualificat i fiable i que tot el personal rebi periòdicament una formació avançada i intersectorial sobre drets dels infants. A més, garantir que el personal designat tingui una formació especial sobre la participació i la protecció dels infants;
- Alinear les estratègies i les prioritats de les ICRI amb els problemes als quals s'enfronten a diari els infants per gaudir dels seus drets, inclosos els que es troben en circumstàncies especialment vulnerables;
- Presentar informes alternatius, basats en les opinions dels infants, al Comitè dels Drets de l'Infant de les Nacions Unides en el marc de la revisió que es fa de manera periòdica. Facilitar la participació dels infants en els intercanvis d'opinions davant del Comitè.

L'ENOC està cofinançada pel Programa de Ciutadania, Igualtat, Drets i Valors de la Unió Europea. El contingut d'aquesta publicació representa únicament les opinions de l'ENOC i és responsabilitat exclusiva de la Xarxa. La Comissió Europea no assumeix cap responsabilitat per l'ús que es pugui fer de la informació que conté.